

REDAKTION

HÄNDER är en kund- och leverantörstidning från Sterisol AB.
 Ansvarig utgivare: Björn Rylander, vd.
 I redaktionen: Rein Kilk, Johan Lassus, Sterisol AB samt
 NPP Reklambyrå AB, Örebro.

Sterisol Box 149, 592 23 Vadstena.
 Tfn 0143-768 68. Fax 0143-136 09.
 E-post: info@sterisol.se Internet: www.sterisol.se

puls Återförsäljare i Norge:
 Puls as, Postboks 77, Leirdal, 1008 Oslo.
 Tlf: 23 32 30 00.

B

Livsmedelsarbete – en riskzon för hudbesvär

Torr, narig och allmänt irriterad hud.

Den som jobbar med livsmedel har ofta problem med händerna.

En orsak är det myckna tvättande av händerna. Men även vissa livsmedelsråvaror kan framkalla hudallergier.

Tvål och vatten är förstås ofta nödvändigt för att klara de höga krav som ställs på handhygien inom livsmedelsindustrin. Men handtvätt flera gånger om dagen innebär också att hudens fuktbalans rubbas. Huden torkar ut, blir irriterad och det gör att handeksem är ganska vanligt hos de som jobbar med livsmedel. Särskilt om man använder hudvårdsprodukter som är för skarpa.

Blossande nässelutslag

En annan orsak till hudproblem i branschen är kontakt med saltlake, proteinämnen och saft från livsmedelsråvaror. Matsafter, från exempelvis fisk eller kött, kan ge besvär – speciellt på hud som redan är irriterad.

Det förekommer dessutom allergier mot vissa ämnen och de produkter man hanterat, t ex konserveringsmedel, desinfektionsmedel och gummihandskar. Vid kontakt med livsmedelsråvaror – som frukt och grönsaker, kött, fisk och skaldjur – kan man råka ut för nässelutslag. De kan blossa upp snabbt på kontaktytan.

Långvariga besvär

Graden och typen av besvär varierar från individ till individ. Och många klarar sig utan besvär. Men det gäller att ta riskerna på allvar – och att förebygga.

Hudsjukdomar innebär ofta ett långt lidande och var femte person med handeksem blir sjukskriven – ofta långvarigt. En del tvingas till och med helt byta arbete på grund av yrkesallergi.

Ett självklart råd är förstås att undvika kontakt med ämnen som är kända för att framkalla eksem. Det kan innebära att hantering av vissa livsmedel bör ske med handskar på. Använd i så fall plasthandskar (gummihandskar kan vara allergiframkallande). Bomullshandskar under plasthandskar minskar riskerna för hudproblem ytterligare.

Många yrken inom livsmedelsindustrin tillhör riskgrupperna för handeksem och andra hudbesvär. Torr hud är en varningssignal – smörj in händerna med hudcreme, ofta!

VÄRT ATT VETA
OM HUDEN
Del 10

Gör så här!

Några andra råd:

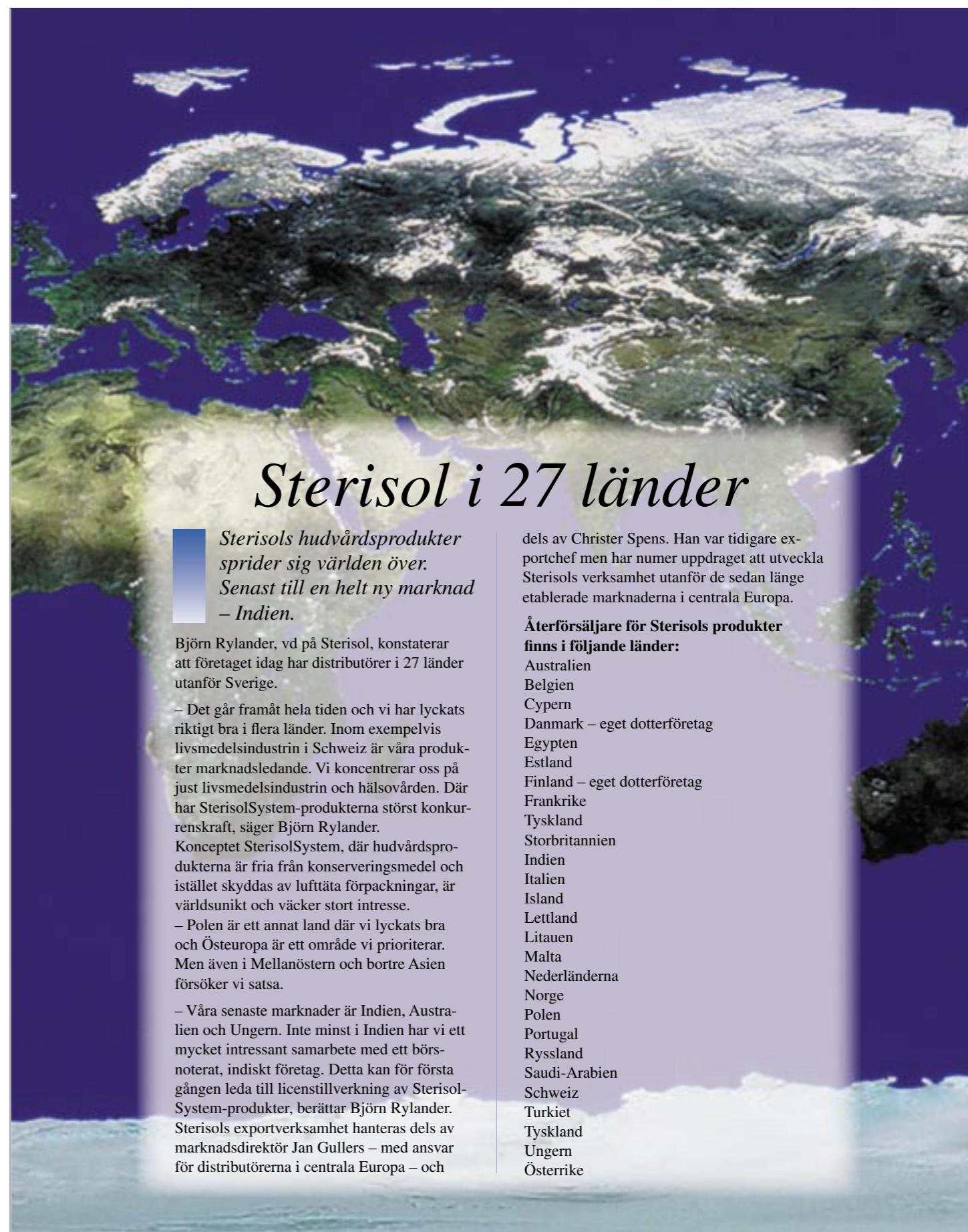
- Uppmärksamma varningstext och innehållsdeklaration på förpackningar.
- Snåla vid doseringen av rengörings- och diskmedel.
- Använd mild, helst oparfymrad, tvål när du tvättar händerna. Skölj bort tvålrester noga. Torka noga med engångshandduk, även mellan fingrarna.
- Smörj händerna med en "pre and after work" creme innan arbetet (och innan handen stoppas in i handskar), efter handtvätt och varje gång huden känns torr och narig.
- Prova gärna cremetvätt istället för tvål.

Den ger huden en extra skonsam rengöring och samtidigt återfuktning. OBS! Tas på torra händer och sköljs sedan bort.

- Använd handdesinfektion när ingen synlig smuts finns på händerna. Används på torra händer som lufttorkas efteråt. Handdesinfektion med alkoholbas dödar ca tio gånger fler bakterier än flytande tvål och gör att man kan minimera den mer uttorkande handtvätten med tvål och vatten.

HÄNDER

EN TIDNING OM HUDVÅRD FRÅN STERISOL AB NR 1 2005

Sterisol i 27 länder

Sterisols hudvårdsprodukter sprider sig världen över. Senast till en helt ny marknad – Indien.

Björn Rylander, vd på Sterisol, konstaterar att företaget idag har distributörer i 27 länder utanför Sverige.

– Det går framåt hela tiden och vi har lyckats riktigt bra i flera länder. Inom exempelvis livsmedelsindustrin i Schweiz är våra produkter marknadsledande. Vi koncentrerar oss på just livsmedelsindustrin och hälsovården. Där har SterisolSystem-produkterna störst konkurrenskraft, säger Björn Rylander.

Konceptet SterisolSystem, där hudvårdsprodukterna är fria från konserveringsmedel och istället skyddas av lufttäta förpackningar, är världsunikt och väcker stort intresse.

– Polen är ett annat land där vi lyckats bra och Östeuropa är ett område vi prioriterar. Men även i Mellanöstern och bortre Asien försöker vi satsa.

– Våra senaste marknader är Indien, Australien och Ungern. Inte minst i Indien har vi ett mycket intressant samarbete med ett börsnoterat, indiskt företag. Detta kan för första gången leda till licenstillverkning av SterisolSystem-produkter, berättar Björn Rylander. Sterisols exportverksamhet hanteras dels av marknadsdirektör Jan Gullers – med ansvar för distributörerna i centrala Europa – och

dels av Christer Spens. Han var tidigare exportchef men har numer uppdraget att utveckla Sterisols verksamhet utanför de sedan länge etablerade marknaderna i centrala Europa.

Återförsäljare för Sterisols produkter finns i följande länder:

Australien
 Belgien
 Cypern
 Danmark – eget dotterföretag
 Egypten
 Estland
 Finland – eget dotterföretag
 Frankrike
 Tyskland
 Storbritannien
 Indien
 Italien
 Island
 Lettland
 Litauen
 Malta
 Nederländerna
 Norge
 Polen
 Portugal
 Ryssland
 Saudi-Arabien
 Schweiz
 Turkiet
 Tyskland
 Ungern
 Österrike

Onneksi olkoon! (Grattis!) Finska Sterisol firar 20 år!

Det är feststämning hos Sterisol i Finland. Suomen Sterisol Oy firar 20-årsjubileum i år. Efter en tämligen blygsam start har verksamheten vuxit stadigt. Omsättning är nästan tiofaldigad under de 20 åren.

Idag är Suomen Sterisol Oy en av de ledande aktörerna för hudvårdsprodukter i Finland. Framförallt har man lyckats på storindustri-sidan. 50 procent av försäljningen sker till stora finska industrikoncerner som Nokia, Fortum, UPM (pappersindustri), M-real (fin-papper) med flera – och en tydlig ökning ses även bland de medelstora industriföretagen.

Viktigt fältarbete

– Vi jobbar oerhört mycket ute på fältet med kundbesök, deltagande i mässor, utbildningsdagar och andra aktiviteter. Så vi känner kunden och slutförbrukaren väldigt bra. Det är en förklaring till att vi hela tiden tar marknadsandelar, säger en nöjd Veronica Wirbergh, marknadschef och den enda som är kvar sedan företagets start. Även många av de finska livsmedelsindustrierna – med Atria, Valio och Fazer i spetsen – använder Sterisols hudvårdsprodukter. – Antalet städer och kommuner växer också hela tiden på kundlistan. Och i en nisch som simhallar är vi mycket väl representerade, berättar Veronica Wirbergh. – Hälsovården är lite svagare, men vi börjar se ljuset i tunneln där. Vi jobbar intensivt och våra produkter testas nu på en rad sjukhus.

Finska Sterisol har även ansvar för den baltiska marknaden.

Och man lyckas riktigt bra, inte minst på vårdsidan. Till Estland övertog Suomen Sterisol Oy leveranserna 1997. I Lettland pågår tester på olika sjukhus. Nyligen har man dessutom fått kontakt med en mycket entusiastisk distributör även i Litauen.

– Det är ett familjeföretag som specialiserat sig på hälsovårdsmarknaden. De är väldigt aktiva och har själva översatt det mesta av vårt marknadsföringsmaterial. Våra produkter testas på 16 sjukhus i Litauen. Det ser väldigt lovande ut, säger Veronica Wirbergh på Suomen Sterisol.

Ett av inslagen i finska Sterisols 20-årsfirande var en uppskattad resa med återförsäljarna till Sterisols tillverkning i Vadstena. Marknadschef Veronica Wirbergh tog fram "skumpan" och under middagen på Vadstena klosterhotell (stora bilden) uppvaktades hon av deltagarna på resan.

Man har börjat prata kvalitet på sjukhusen och det gynnar oss.

Sterisol = hög kvalitet

Även i Finland betraktas Sterisols produkter som högkvalitetsprodukter. Inte minst de som ingår i SterisolSystem.

– Finsk media har börjat lyfta fram frågor kring hudproblem alltmer. Vi har en miljon atopiker i Finland. Naturligtvis gynnar det SterisolSystem med hudvårdsprodukter fria från konserveringsmedel, säger Veronica Wirbergh.

Storsäljaren är, som i de flesta länder, Flytande tvål i 0,7-literspåse.

– Men även produkter som Duschtvål, Handdesinfektion med etanol-bas och Handrent Plus ökar stadigt. Nya hudcremen Luphenil har också väckt stort intresse, konstaterar hon.

Suomen Sterisol Oy har fyra anställda

säljare på kontoret i Sibbo, några mil utanför Helsingfors. Återförsäljarnätet är väl utbyggt och bland de omkring 30 återförsäljarna finns samtliga stora grossistkedjor.

I Finland har beslutet att införa hygienkörkort vid årsskiftet blivit något av en succé. Omkring 250 000 livsmedelsarbetare har genomgått utbildningen och godkänts i de test som krävs. Det är ungefär dubbelt så många som livsmedelsverket i Finland planerade för.

I satsningens spår har antalet matförgiftningar minskat med över 30 procent och även resulterat i kunnigare personal på livsmedelsföretagen, enligt Livsmedelsverkets tidning Vår föda.

Stora hygienproblem i livsmedelsbranschen

Kraven är lagstadgade. Och inspektioner sker kontinuerligt och blir alltid uppmärksammade i massmedia. Ändå är hygienerna många gånger mycket skral på landets restauranger, gatukök och andra storkökhåll.

För något år sedan uppskattade Livsmedelsverket att restauranger och storkökhåll orsakade omkring 250 000 matförgiftningar varje år. Att hygienförhållandena inte är bättre idag visas gång på gång vid de kontroller som kommunernas miljö- och hälsoskyddsinspektörer gör.

Alla underkändes!

Vid en branschgenomgång av ett urval restauranger i Örebro underkändes samtliga restauranger! Inspektionen var förannmald till de 28 restaurangerna och gjordes enligt Livsmedelsverkets speciella checklista för storkökhåll.

En efterkontroll som följde upp anmärkningarna gav bara 11 restauranger helhetsbedömningen "godkänd".

– Man ser ingen utveckling till det bättre och jag är ganska luttrad numer. Det handlar till stor del på bristande kunskap. Utbildningsnivån är väldigt låg på restaurangsidan och många restaurangägare ser inte vinsten med att ha bra utbildad personal,

Hygienbristerna är många inom livsmedelsbranschen. De visar kommunernas inspektioner. Mycket beror på dålig kunskap om livsmedel och hygien. Många kräver införande av ett slags "körkort" för att få jobba med livsmedel.

ensstämmer med landets övriga kommuner. Tillsynsmyndigheternas kontroller visar att livsmedelsbranschen (särskilt restaurangbranschen) behöver hygienmässig uppryckning. Att problemet med bristande personalhygien är omfattande visar en stor, projekterad kontroll (så kallad PIK) av livsmedelslokaler i Norrbottens län 2002. 84 anläggningar inom fyra grupper – företag med industriell tillverkning och beredning av mat, parti-

säger Roger Strindberg, chef på miljökontorets livsmedelsenhet i Örebro kommun.

Bristande egentillsyn

I Örebroundersökningen föll 27 av 28 restauranger på att man inte uppfyllde kravet på egenkontrollprogram. Inom områdena "förvaring", "rengöring" och "underhåll" var bristerna också många.

Hälften av restaurangerna fick anmärkningar på punkten "personal", som innefattar pappershanddukar/tvål, personlig hygien och omklädningsutrymmen.

Exemplet från Örebro ger en bild som över-

och detaljhandeln, storkökhåll och vattenverk – undersöktes.

Var är tvålen?!

Resultatet visade på stora brister i personalhygien; många handtvättställ saknade helt flytande tvål och pappershanddukar, det saknades skriftliga hygienpolicies och rutiner för hygien i egenkontrollprogrammet. Dessutom konstaterar inspektörerna i länet att kunskapsnivån är mycket låg hos många när det gäller hygienfrågor.

Här kan storköshållen lära sig mer om rengöring och hygien!

Dålig kunskap är ofta orsaken till bristande hygienförhållanden inom livsmedelsindustrin. Nu finns ett nytt utbildningsmaterial om rengöring och hygien. Det har tagits fram av IIH – Branschföreningen för Industriell och Institutionell Hygien.

Då och då poppar det upp: kravet på att införa ett "hygienpass" för alla som arbetar med livsmedel. Ett sådant pass, eller "körkort", skulle delas ut efter godkänd utbildning i livsmedelshandtering och hygien/rengöring. Branschföreningen för företag som tillverkar och levererar

kemisk-tekniska produkter, IIH, har arbetat fram ett nytt informations- och utbildningsmaterial om hygien och rengöring. I boken "Professionell rengöring" ges grundläggande kunskaper om den kemiska sammansättningen i både rengöringsprodukter och smuts, man informerar om olika rengöringsmetoder, om hudvårdsprodukter, om hudens sammansättning och funktion, om lagar och förordningar och råd om miljökrav. Boken, på 58 sidor, kan beställas från IIHs hemsida www.iih.se

